

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Minister MZS

Deadline: 20-07-2020

Directie Sport

Ontworpen door

(10)(2*)

MT-lid Topsport

T (10)(2e)

M (10)(2e)

(10)(2e) @minvws.nl

Datum document

Kenmerk

1723153-208237-S

Zaaknummer

208237

Bijlage(n)

-

nota

(ter informatie)

Stand van zaken steunaanvraag betaald voetbal

Paraaf directeur

1 Aanleiding voor deze nota

In de afgelopen twee maanden is er veel gebeurd rondom het verzoek vanuit het betaald voetbal om overheidssteun vanwege de coronamaatregelen die het voetbal raken. Met deze nota wil ik u over dit proces informeren, en vooruitkijken naar wat er nog staat te gebeuren.

2 Samenvatting en conclusies

Deze nota gaat in op het proces hoe de initiële vraag om steun aan het betaald voetbal van € 400 mln uiteindelijk € 140 mln werd in het Deltaplan betaald voetbal, dat de KNVB in samenspraak met de betaald voetbal organisaties (BVO's) heeft opgesteld. Ze geeft weer welke gesprekken hebben plaatsgevonden met uw voorganger, wat er daarbij is uitgewisseld, en welke uitgangspunten voor eventuele steun zijn geformuleerd, in overleg met de minister van Financiën. Ten slotte schetst de nota het verdere proces van de uitwerking van het uitgangspunt dat de rijksoverheid als laatste loket fungeert, en de wijze waarop wordt gekomen tot verdere politieke besluitvorming.

De rode draad is vanaf het begin geweest dat het betaald voetbal allereerst zelf inzichtelijk moest maken waarom er steun vanuit de rijksoverheid nodig was. Pas dan zou het besluit aan de orde zijn of en hoe in een dergelijke steunaanvraag zou kunnen worden voorzien.

3 Belangrijkste punten van informatie

Start

Eind april 2020 kwam de KNVB met een whitepaper naar buiten waarin werd bevestigd dat het betaald voetbal in 2020 € 400 mln schade zou lijden door de

coronacrisis. De competitie was toen al stilgelegd (door de KNVB zelf) en onduidelijk was hoe lang dat nog zou gaan duren. De KNVB wilde graag in gesprek met 'politiek Den Haag' over financiële steun, want dit zouden de betaald voetbal organisaties (BVO's) niet zelf kunnen dragen. Onderliggende reden is dat het bedrijfsmodel van alle Nederlandse BVO's erop is gebaseerd om te spelen voor zo vol mogelijke stadions, voor supporters en sponsors.

Directie Sport

Kenmerk
1723153-208237-S

Al snel kwam daarop de reactie van verschillende Kamerleden dat op basis van deze twee A4'tjes er zeker geen steun zou komen. Er moest eerst een gedegen plan liggen. Uw voorganger heeft dat ook aangegeven in een gesprek met de KNVB op 13 mei 2020. In dit gesprek gaf de KNVB al aan dat het bedrag van € 400 mln niet het bedrag zou zijn waarvoor steun nodig was.

Deltaplan betaald voetbal

In verschillende etappes heeft de KNVB het zogeheten Deltaplan betaald voetbal uitgewerkt. Hierover is door een ambtelijke werkgroep, bestaande uit VWS, EZK, Financiën, SZW en JenV, een aantal keren gesproken met de KNVB. Tijdens de uitwerking werd duidelijk dat het betaald voetbal goed gebruik maakt van de generieke steunmaatregelen, met name de NOW (à € 46 mln). Ook werd er een collectief loonoffer afgesproken voor spelers (à € 20 mln), werden verwachte transferinkomsten niet meer meegerekend met de schade (à € 100 mln) en werd een financiële post opgenomen die BVO's zelf nog moesten oplossen (ongeveer € 90 mln). Daarmee resteert er een totaalbedrag van € 140 mln waarvoor de sector in het geheel voor specifieke steun aanklopt. Het betreft hier een modelmatig berekende schade die direct coronagerelateerd is. Van steun als gevolg van financieel wanbeleid in het verleden kan, conform het Deltaplan, geen sprake zijn.

In een volgend gesprek van uw voorganger met de KNVB op 5 juni 2020 is dit verder besproken. Daarin is als 'winstwaarschuwing' gegeven dat het kabinet niets ziet in sectorspecifieke steun. Temeer omdat nog niet bekend is hoe een eventueel generiek steunpakket 3.0 (na september) er uit gaat zien en welk effect dat heeft voor het betaald voetbal. Als de NOW-regeling daarvan een onderdeel zal zijn, zullen met name de 'kleinere' BVO's daar al voor een groot deel mee geholpen zijn. Over of NOW onderdeel wordt van een eventueel steunpakket 3.0, is nog geen besluit genomen. Ook is benadrukt dat de KNVB andere opties goed in kaart moet brengen, zoals meer inkomsten via de media en leningen bij banken. Verder zou de rijksoverheid in kaart brengen welke uitgangspunten gelden voor eventuele steun.

Uitgangspunten voor steun

Met dat huiswerk gingen de partijen uit elkaar. In een daarop volgend bilateraal overleg met de minister van Financiën is het huiswerk van de overheid besproken. Hieruit kwamen de volgende punten, die op 3 juli 2020 door uw voorganger besproken zijn met de KNVB:

- Sectorspecifieke steun is in beginsel niet aan de orde, vooruitlopend op een kabinetsbesluit over eventuele verlenging van de generieke steunmaatregelen na september/oktober. Met andere woorden: voor dat besluitvormingsmoment kan er nog geen sprake zijn van een besluit over eventuele specifieke steun aan het betaald voetbal.
- Vanwege de grote variatie tussen BVO's (variërend van heel groot (begroting boven de € 100 mln) tot heel klein (begroting van € 2 mln))

kan er geen sprake zijn van steun op sectorniveau. Elke BVO moet individueel steun aanvragen.

- De rijksoverheid is het laatste loket. Elke BVO moet aangeven welke mogelijkheden die heeft geprobeerd (gemeenten, provincies, sponsors, supporters, media, banken, generieke steunmaatregelen) om de coronagerelateerde schade op te vangen en zo te voorkomen bij dit laatste loket uit te komen.
De informatie van de afdeling Licentiezaken van de KNVB en de recente oordelen van de licentiecommissie van de KNVB over de financiële staat van een BVO bieden hierbij belangrijke inzichten en maken onderdeel uit van een steunaanvraag.
- Wanneer een BVO bij dit loket uitkomt en er alles aan heeft gedaan om dit te voorkomen, wordt constructief gekeken naar een oplossing.

Directie Sport

Kenmerk
1723153-208237-S

Deze lijn is als zodanig ook besproken in de MR, waarbij uw voorganger heeft benadrukt dat eventuele steun aan een BVO niet zozeer is vanwege het financieel-economische belang van het betaald voetbal als wel vanwege het sociaal-maatschappelijk belang. Ook is uitgesproken dat eventuele steun aan een BVO altijd een lening moet zijn. Het geld moet dus weer worden terugbetaald. Dit is zonder discussie aanvaard.

Daarnaast heeft uw voorganger nog gesproken met de houder van de mediarechten van de voetbalcompetities, Fox/Disney. Uit dit overleg werd duidelijk dat de kans zeer klein is dat er in de komende jaren extra financiering uit mediagelden worden gehaald. Het huidige mediacontract tussen Fox/Disney en BVO's loopt nog tot medio 2025 en zal onder de huidige omstandigheden niet worden opgebroken.

Verder is er vanuit Financiën ook contact geweest met de banken over eventuele kredietverstrekking aan BVO's, ook in het licht van de garantstellingsregelingen vanuit de overheid (GO-C en BMKB-C). Banken sluiten dit niet uit, maar zien wel grote risico's die het in overwegende mate niet aantrekkelijk maken. Dit betreffen met name compliancerisico's (het is niet altijd even inzichtelijk hoe geldstromen lopen van, binnen en naar BVO's) en risico's op reputatieschade voor de bank bij een verslechterende financiële positie van een BVO.

Het laatste loket

Samen met Financiën en EZK werken we nu 'het laatste loket' uit. Er is een projectdirectie bij EZK in het leven geroepen ten behoeve van maatwerksteun aan bedrijven. Zij toetsen dit aan de hand van het zogeheten 'Afwegingskader steun aan bedrijven', bestaande uit drie fasen:

1. Toets op maatschappelijk belang. Is het belang van de onderneming voor Nederland zo groot dat steun is gerechtvaardigd?
2. Bedrijfseconomische toets. Hier wordt gekeken of de onderneming er alles aan heeft gedaan om geen maatwerksteun te hoeven krijgen. Er vindt een toets door externen plaats waarna een advies volgt aan de projectdirectie welke steunmaatregelen opportuun zijn.
3. Een politiek besluit om de steun te verlenen, waarbij een voorstel wordt gedaan over hoe die er dan uit ziet (bijvoorbeeld een lening, met een rentepercentage van vijf en een terugbetaaltermijn van zes jaar).

Zij geven aan deze rol ook goed te kunnen vervullen jegens BVO's. Gezien de politieke afstemming die over het proces heeft plaatsgevonden, ligt het hierbij niet voor de hand dat een BVO de eerste toets op maatschappelijk belang niet zou doorstaan.

Directie Sport

Kenmerk
1723153-208237-S

Opzet voor verdere proces

De opzet voor het vervolgproces is om besluitvorming te vragen aan de politieke vijfhoek. Dit zal vooraf nauw afgestemd worden met EZK en Financiën, en parallel plaatsvinden aan de besluitvorming over eventuele voortzetting van de generieke steunmaatregelen, zodat inzichtelijk is hoe dat de steunaanvraag van BVO's beïnvloedt. De besluitvorming bestaat uit:

- een verzoek voor financiële dekking voor de te verwachten lening-/kredietaanvragen, waarbij de maximale hoogte samenhangt met het al dan niet voortzetten van de generieke steunmaatregelen;
- een voorstel voor hoe de aanvraag van een BVO wordt beoordeeld door de projectdirectie bij EZK, waarbij alleen sprake kan zijn van steun als gevolg van niet op andere manieren te dekken coronagerelateerde schade;
- een voorstel hoe kan worden georganiseerd dat niet iedere individuele steunaanvraag van een BVO in de MR moet worden behandeld (bijvoorbeeld door de minister van EZK daartoe te mandateren).

Hiervoor wordt uiteraard een aparte nota ter besluitvorming aan u voorgelegd.

(10)/(2e)
(10)/(2e)